

ลี กวน ยู : ความสำเร็จของการสร้างชาติด้วยการเมือง

พิรุณวรรณ กิติคุณ

วิทยากรชำนาญการ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

บทนำ

จากการถึงแก่อสัญกรรมของ ลี กวน ยู ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นรัฐบุรุษของชาวสิงคโปร์และเป็นผู้นำประเทศที่มีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางของประเทศให้มีการพัฒนาเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดคำถามว่าทำไม ลี กวน ยู จึงสามารถสร้างประเทศเล็ก ๆ อย่างสิงคโปร์ให้เจริญก้าวหน้า มีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคง ผู้คนมีระเบียบวินัย บ้านเมืองสะอาดเป็นเยี่ยม ไม่มีปัญหาอุปสรรคทางการเมืองแต่อย่างใด ซึ่งในอดีตไม่มีใครเห็นว่สิงคโปร์จะเป็นรัฐที่สามารถเติบโตได้เพราะดูเหมือนว่าจะมีขนาดเล็กเกินไปจนไม่สามารถป้องกันตนเอง ไม่มีแม้แต่ทรัพยากรธรรมชาติ และมีประชากรมากเกินไปจนยากที่จะพัฒนาเศรษฐกิจที่มั่นคงได้ สิงคโปร์ต้องสร้างความสามารถในการป้องกันตัวให้เพียงพอ คิดหานโยบายเศรษฐกิจที่จะทำให้ประเทศให้เป็นอุตสาหกรรมที่ดำเนินต่อไปได้ และสร้างความรู้สึกรักความเป็นชาติซึ่งยังไม่เคยมีมาก่อน ผู้นำทางการเมืองและการเมืองจึงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างชาติสิงคโปร์ เพราะสามารถนำและขับเคลื่อนความเจริญหรือความเสื่อมทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของคนในชาติ ถ้าผู้นำทางการเมืองและการเมืองไม่ดี จะเป็นสาเหตุให้ประชาชนเดือดร้อนและเป็นทุกข์ ซึ่งนำไปสู่ความสิ้นชาติได้ ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่ควรศึกษาว่าผู้นำทางการเมืองอย่าง ลี กวน ยู มีวิธีคิดอย่างไร มีวิธีการทางการเมือง มีรูปแบบการบริหารและปกครองแบบใดในการสร้างชาติ สิงคโปร์ท่ามกลางความหลากหลายทางเชื้อชาติ ให้กลายเป็นชาติที่มีการพัฒนาได้มากที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และทำให้สิงคโปร์เป็นหนึ่งในประเทศแม่แบบที่ประเทศอื่นต้องนำมาเป็นแบบอย่างในการพัฒนาประเทศ

การเริ่มต้นของ ลี กวน ยู กับปัญหาของสิงคโปร์

ลี กวน ยู เริ่มต้นจากการเป็นนักการเมือง และเป็นนายกรัฐมนตรีสิงคโปร์คนแรก รวมถึงเป็นผู้นำที่ประกาศนำสิงคโปร์แยกออกจากมาเลเซียเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2508 เนื่องจากการรวมสิงคโปร์และมาเลเซียเป็นหนึ่งเดียวกันั้น ทำให้เกิดความขัดแย้งและความหวาดระแวงระหว่างชาวมาเลย์และชาวจีน ซึ่งนำไปสู่การประท้วงและเกิดการจลาจลขึ้น ปัจจุบันสิงคโปร์ได้กลายเป็นรัฐอิสระนับแต่นั้นเป็นต้นมา

แต่ปัญหาสำคัญของสิงคโปร์ที่เป็นผลต่อเนื่อง หลังจากสิงคโปร์แยกตัวเป็นอิสระจากมาเลเซีย คือ ความแตกต่างของประชากรที่มีหลายเชื้อชาติและภาษา ทั้งคนจีน คนมาเลย์ และคนอินเดีย ซึ่งนำมาสู่วัฒนธรรมทางสังคมที่หลากหลาย ในขณะที่เดียวกันเรื่องเศรษฐกิจกลายเป็นอีกปัญหาสำคัญที่รบกวนการแก้ไข เพราะรัฐบาลสิงคโปร์ไม่มีเงินสด เงินสำรองภายในประเทศ และเงินสำรองระหว่างประเทศขาดแคลน อัตราการว่างงานของคนในประเทศเพิ่มสูงมาก คุณภาพชีวิตของประชากรไม่สู้ดีนักในเรื่องที่อยู่อาศัย เรื่องระบบสาธารณสุขไปรษณีย์พื้นฐาน และเรื่องมาตรฐานการศึกษา และการที่สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีลักษณะภูมิศาสตร์เป็นเกาะ มีพื้นที่ขนาดเล็กไม่ใหญ่นัก กลายเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดเพราะทำให้ปราศจากทรัพยากร

ทางธรรมชาติและปัจจัยการผลิตที่สำคัญในทางเศรษฐกิจ ปัญหาเหล่านี้กลายเป็นสิ่งท้าทายสำหรับ ลี กวน ยู ซึ่งในขณะนั้นเป็นนายกรัฐมนตรีและทำหน้าที่บริหารประเทศ โดย ลี กวน ยู พยายามสร้างชาติให้เกิดขึ้นอย่างเป็นเอกภาพท่ามกลางความหลากหลายดังกล่าว เพื่อให้เป็นพื้นฐานในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศต่อไป (เทิร์นบูล, แมรี่ ซี, 2540, น. 447 - 452)

การสร้างชาติของ ลี กวน ยู : การสร้างเสถียรภาพทางการเมือง การสร้างค่านิยมร่วม และการมีผู้นำที่มีประสิทธิภาพ

การสร้างเสถียรภาพทางการเมือง : ลี กวน ยู สร้างสิงคโปร์ให้กลายเป็นชาติที่มั่นคงและเข้มแข็งขึ้นมาได้ โดยการให้ความสำคัญแก่เสถียรภาพทางการเมืองมากกว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของประชาธิปไตยแบบสิงคโปร์ แม้ว่าสิงคโปร์มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐ และมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร แต่นับตั้งแต่การเลือกตั้งของสิงคโปร์หลังการประกาศเป็นรัฐอิสระเป็นต้นมา สิงคโปร์มีรัฐบาลจากพรรคการเมืองเดียวที่ครองอำนาจมาเป็นเวลานาน โดยมีเพียงพรรคกิจประชาชน (People's Action Party: PAP) ของ ลี กวน ยู เท่านั้นที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองในรัฐสภากว่าสามทศวรรษ จึงกล่าวได้ว่าพรรคกิจประชาชนได้สร้างระบบพรรคเด่นพรรคเดียว (Predominant Party System) ขึ้นมาในสิงคโปร์ การผูกขาดอำนาจทางการเมืองอย่างต่อเนื่องและยาวนานของพรรคกิจประชาชน ทำให้สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีความมั่นคงทางการเมืองมากที่สุดประเทศหนึ่งของโลก (วิชฌู บัญมาร์ตัน, 2549)

การสร้างค่านิยมร่วม : การที่ ลี กวน ยู และพรรคกิจประชาชน สามารถธำรงรักษาการมีเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาลสิงคโปร์ไว้ได้อย่างยาวนาน ส่งผลให้สามารถคุมอำนาจรัฐและกำหนดนโยบายของรัฐในการจัดระเบียบและปลูกฝังค่านิยม รวมทั้งทัศนคติให้กับประชาชนอย่างเข้มข้นและถาวร

สำหรับการจัดระเบียบประชาชน ลี กวน ยู ได้กำหนดให้สิงคโปร์คงความเป็นพหุสังคมที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมต่อไป ถึงแม้จะมีประชากรหลายชาติหลายภาษา การแบ่งแยกเชื้อชาติก็ไม่เคยเป็นปัญหาร้ายแรงในสิงคโปร์ ความอยู่รอดของสิงคโปร์อยู่ที่การเป็นรัฐที่มีหลายเชื้อชาติและการสนับสนุนให้ทุกชุมชนภูมิใจในวัฒนธรรมและภาษาของตน โดยให้สอดคล้องกับลักษณะประจำชาติที่มีร่วมกัน การรณรงค์ทางการเมืองอย่างต่อเนื่องในเรื่องความอยู่รอดของชาติ ทำให้เกิดการหล่อหลอมความคิดของกลุ่มชนหลายเชื้อชาติให้มีลักษณะร่วมเป็นชาวสิงคโปร์เหมือนกัน ซึ่งนับว่าเป็นเครื่องมือในการสร้างเอกลักษณ์ของชาติขึ้นมาในสังคมพหุชาติพันธุ์ (Multiethnic Society) ซึ่งประกอบด้วย คนจีน (จำนวนร้อยละ 75 ของประชากรทั้งหมด) คนมาเลย์ (ร้อยละ 15) คนอินเดีย (ร้อยละ 7) และกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ (ร้อยละ 3) (เชษฐา พวงหัตถ์, 2552, น.161) ซึ่งวิธีการปลูกฝังค่านิยมร่วมนี้ถือเป็นกระบวนการสร้างความเป็นพลเมืองของสิงคโปร์ให้เกิดขึ้นจากการสร้างสำนึกของความเป็นชาติที่มีร่วมกัน โดยการรณรงค์เรื่องความสามัคคีความเป็นหนึ่งเดียวกัน และความมั่นคงของรัฐ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการสร้างชาติ มีสาระสำคัญ 5 ประการ (ศุภชัยคุณธรรม, 2557, น. 5) ได้แก่

1. ชาติสำคัญกว่าชุมชน และสังคมสำคัญกว่าปัจเจกบุคคล ซึ่งเป็นการเชิดชูความเป็นชาติเหนือกว่าปัจเจกบุคคล

2. ครอบครัวเป็นหน่วยพื้นฐานของสังคม ดังนั้นสถาบันครอบครัวจึงเป็นรากฐานที่แท้จริงของสังคม

3. การให้การสนับสนุน ช่วยเหลือกันในชุมชน และเคารพต่อปัจเจกบุคคล เป็นการสนับสนุนจารีตประเพณีที่ให้ผู้ย่อยเคารพผู้ใหญ่

4. การส่งเสริมฉันทามติแต่ไม่สร้างความขัดแย้ง แสดงให้เห็นว่าการตัดสินใจใด ๆ ก็ตามควรเน้นการเห็นพ้องต้องกันมากกว่าการแข่งขันและการถกเถียงกัน

5. ส่งเสริมและประสานความกลมกลืนด้านเชื้อชาติและศาสนา ดังนั้นจึงต้องสร้างความสามัคคีกันระหว่างประชาชน เพราะสิงคโปร์เป็นประเทศที่รวมกันของความหลากหลายทางเชื้อชาติและศาสนา นอกจากนี้ ลี กวน ยู ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดขงจื้อที่มีหลักการสำคัญ ได้แก่

1. มนุษย์เกิดมามีความสามารถแตกต่างกัน ดังนั้นจึงควรมีการปกครองโดยบุคคลที่ดีที่สุดทางด้านศีลธรรมและมีความสามารถสูงสุด

2. เป้าหมายของสังคมคือความเป็นระเบียบเรียบร้อยและมีเสถียรภาพ ซึ่งตามแนวคิดขงจื้อนั้นเน้นหนักการเคารพเชื่อฟังผู้มีอำนาจหน้าที่ตามลำดับชั้นที่ปกครองอย่างเมตตากรุณาเยี่ยงพ่อปกครองลูก

3. การยกย่องจิตวิญญาณของชุมชนคือการให้ความสำคัญแก่ชุมชน (Communitarianism) ซึ่งแนวคิดแบบขงจื้อส่งเสริมครอบครัวที่อบอุ่นเป็นใหญ่ ความกตัญญูต่อบิดามารดา การรู้จักพึงตนเอง การเน้นหลักคุณธรรม และการให้ความสำคัญต่อการศึกษาและพฤติกรรมที่มีศีลธรรม (อุชามาศ เสียมภักดี, 2546, น. 41-43)

ลี กวน ยู เห็นว่าการที่รัฐใช้แนวคิดขงจื้อสนับสนุนการเมือง จะนำไปสู่การสร้างชาติให้สามารถอยู่รอดได้ โดยแนวคิดขงจื้อจะทำหน้าที่เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองที่สร้างความชอบธรรมให้กับรัฐที่กำลังพัฒนา การกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงมีความชอบธรรมด้วยการเลือกใช้แนวคิดขงจื้อ รวมถึงการใช้คุณธรรมในระบบราชการ

ค่านิยมและแนวคิดเหล่านี้ ลี กวน ยู เห็นว่าเป็นส่วนหนึ่งของคุณค่าแบบเอเชีย (Asian Values) ที่นำไปสู่ประชาธิปไตยวิถีทางเอเชีย (Asian Democracy) ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นตัวแบบการพัฒนาแบบเอเชีย (Asian model of development) ต่อไปในอนาคต เนื่องจากประชาธิปไตยแบบเสรีเป็นแนวคิดแบบตะวันตกไม่เหมาะสมกับประเทศในเอเชีย เพราะความแตกต่างทางสังคม วัฒนธรรม ภูมิประเทศ ระบอบประชาธิปไตยเสรีจึงไม่เหมาะสมกับการปกครองของประเทศในเอเชียถ้าจะนำมาใช้ทั้งหมด

การมีผู้นำที่มีประสิทธิภาพ : นอกจากการสร้างเสถียรภาพทางการเมือง การสร้างค่านิยมร่วมแล้ว การที่สิงคโปร์มีผู้นำที่มีประสิทธิภาพ มีคณะรัฐมนตรีที่มีคุณภาพ และมีระบบราชการที่ดี จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่การสร้างชาติเช่นกัน ซึ่งมีหลักการสนับสนุน 4 ประการ ได้แก่

1. หลักคุณธรรมนิยม (Meritocracy) คือ ความสามารถหรือผลงานของบุคคลเป็นตัวกำหนดฐานะทางสังคมและทางอาชีพของแต่ละบุคคลนั้น โดยไม่ได้กำหนดหรือได้มาจากอิทธิพลทางเศรษฐกิจหรือการเมืองของเชื้อชาติ ชนชั้น หรือตระกูล จึงถือว่าเป็นวิธีการที่ยุติธรรม
2. หลักปฏิบัตินิยม (Pragmatism) คือ การเลือกและการดำเนินนโยบายหรือแนวทางที่สามารถปฏิบัติได้ มีประโยชน์ สมเหตุสมผล ปฏิบัติง่าย และสะดวก โดยคำนึงถึงการปฏิบัติจริงมากกว่าหลักทฤษฎี
3. หลักความก้าวหน้านิยม (Progressivism) คือ การสนับสนุนให้บุคคลและสังคมต้องก้าวไปข้างหน้าอยู่ตลอดเวลา มีจิตใจที่ก้าวหน้า มีความปรารถนาที่จะปรับปรุงตนเองเสมอ และมีจุดมุ่งหมายที่จะต้องบรรลุความสำเร็จ
4. หลักพหุนิยมทางวัฒนธรรม (Multiculturalism) คือ การเคารพและยอมรับกลุ่มเชื้อชาติและวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่หลากหลายในสังคมว่ามีความเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย (วรารณณ์ จุลปานนท์, 2554, น. 35-36)

ภาพรวมของสิงคโปร์ในปัจจุบัน

เมื่อพิจารณาจากสภาพการเมืองของสิงคโปร์แล้ว เห็นได้ว่าสิงคโปร์เป็นประชาธิปไตยแบบผสมเนื่องจากบทบาทของพรรคการเมืองในสิงคโปร์มีความเข้มแข็งมาก ทำให้สามารถดำเนินการตามนโยบายและอุดมการณ์ของพรรคได้อย่างต่อเนื่องเป็นเวลายาวนาน ซึ่งสร้างกำแพงปิดกั้นการเติบโตของพรรคการเมืองฝ่ายค้าน และปิดกั้นสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยรวม โดยได้ยกเหตุผลเรื่องเอกภาพและความสามารถของประเทศเป็นสำคัญ แสดงให้เห็นว่าความเข้มแข็งของพรรคการเมืองสามารถสร้างกรอบปิดกั้นการพัฒนาประชาธิปไตยได้เช่นกัน ในขณะที่เดียวกันผู้นำและรัฐบาลที่มีความเข้มแข็งสามารถบริหารประเทศให้เป็นไปอย่างราบรื่นเมื่อเปรียบเทียบกับหลายประเทศในภูมิภาคเดียวกัน และแม้ว่าสิงคโปร์มีรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน แต่การไม่ปรากฏแรงต่อต้านหรือการเรียกร้องจากประชาชน น่าจะเนื่องมาจากได้รับการยอมรับว่ารัฐธรรมนูญเป็นกติกาทางการเมืองที่สามารถสนองประโยชน์ทางการเมืองและเศรษฐกิจให้กับกลุ่มต่าง ๆ ทางสังคมได้ สำหรับบทบาทของฝ่ายทหาร ในอดีตเมื่อครั้งที่สิงคโปร์เคยเป็นส่วนหนึ่งของมาเลเซีย การต่อสู้เพื่อเอกราชใช้การเคลื่อนไหวเรียกร้องโดยมีพลเรือนเป็นผู้นำ มิใช่โดยการต่อสู้ด้วยกำลังทหาร จึงทำให้ไม่มีการสร้างผู้นำทางทหารให้ขึ้นมาเป็นผู้นำทางการเมือง ปัจจุบันฝ่ายทหารจึงอยู่ภายใต้การกำกับของรัฐบาลพลเรือน

สำหรับวัฒนธรรมทางการเมืองนั้น สิงคโปร์แม้จะเป็นรัฐที่มีระดับการพัฒนาสูงมาก ประชาชนมีคุณภาพ มีการศึกษาสูง และมีแบบแผนการทำงานแบบสังคมตะวันตก แต่ยังคงยอมรับระบอบประชาธิปไตยอย่างจำกัด เพราะเท่ากับเป็นการยอมรับความสำคัญของการมีรัฐที่มีเสถียรภาพมั่นคง ไม่ให้เกิดความขัดแย้งรุนแรงทางเชื้อชาติ ไม่ให้เกิดความแตกแยกทางการเมือง ไม่ให้มีเหตุการณ์ที่กระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและมุ่งรักษาความเป็นเลิศและความเป็นหนึ่งเดียวของประเทศเอาไว้ ซึ่งสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีความเป็นธรรมาภิบาลสูง รัฐบาลปกครองตามหลักธรรมาภิบาล มีคณะรัฐมนตรีที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งจะชี้แจงนโยบาย

และการดำเนินการใด ๆ ของรัฐบาลอย่างมีเหตุผล ทำให้รัฐบาลเป็นที่ยอมรับของประชาชน และอีกเหตุผลหนึ่ง อาจเพราะเป็นสังคมขนาดเล็ก จะยอมรับการมีศูนย์ปกครองกลางได้ง่ายและยอมรับข้อจำกัดของประชาธิปไตย ฉะนั้นกล่าวโดยสรุปสิงคโปร์ได้ชื่อว่าเป็นรัฐที่มีประชาธิปไตยแบบจำกัด เป็นรัฐที่มีธรรมาภิบาลสูง และมีกำลังอำนาจทางเศรษฐกิจสูงทัดเทียมกับประเทศตะวันตก (สีบวงศ์ กาพวงค์, 2558)

บทวิพากษ์การเมืองของ ลี กวน ยู

นับว่าประชาธิปไตยวิถีทางเอเชียของ ลี กวน ยู ทำให้ระบบการเมืองของสิงคโปร์มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ แต่ต้องมีสิ่งแลกเปลี่ยนคือการเติบโตของความเป็นเผด็จการ แม้ว่ารัฐแห่งนี้ยังคงมีรูปแบบประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตามปกติ แต่ช่วงเวลาที่ผ่านมามีพรรคกิจประชาชนผูกขาดที่นั่งในรัฐสภาตลอดมา โดยมีอิทธิพลครอบงำพรรคการเมือง รัฐสภา และรัฐ ซึ่งแท้จริงแล้วพรรคการเมืองในสิงคโปร์มีอยู่หลายพรรค แต่พรรคกิจประชาชนของ ลี กวน ยู จัดเป็นพรรคใหญ่ที่มีความเข้มแข็งที่สุด และครองความนิยมจากประชาชน รวมทั้งครองอำนาจมาโดยตลอด ซึ่งเหตุผลมาจากการที่พรรคกิจประชาชนดำเนินนโยบายเศรษฐกิจแบบสร้างคามกินดีอยู่ดีให้แก่ประชาชน และส่งเสริมอุตสาหกรรมอย่างกว้างขวาง แต่การที่สิงคโปร์มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ก็มีได้หมายความว่า จะเกิดการพัฒนาประชาธิปไตยเสมอไป การมีพรรคการเมืองพรรคเดียวที่ผูกขาดอำนาจอย่างเบ็ดเสร็จและยาวนาน ทำให้ระบบพรรคการเมืองของสิงคโปร์มิใช่เป็นระบบพรรคเด่นพรรคเดียว (Predominant Party System) แต่ควรจะเรียกว่า ระบบพรรคการเมืองแบบครองความเป็นเจ้า (Hegemonic Party System) มากกว่า เพราะว่าภายใต้ระบบแรกนั้น ในการเลือกตั้งจะมีการแข่งขันกันอย่างยุติธรรมระหว่างพรรคการเมืองที่เข้มแข็งมีประสิทธิภาพ แต่ในระบบหลังเป็นการแข่งขันที่มีแต่พรรคเดียวเท่านั้นที่มีโอกาสได้รับชัยชนะและมีความได้เปรียบพรรคอื่น ๆ ที่อ่อนแอกว่าโดยสิ้นเชิง (วิษณุ บุญมาร์ตัน, 2549)

การที่พรรคกิจประชาชนเป็นพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวที่ชนะการเลือกตั้งมาโดยตลอด และสามารถควบคุมและชี้นำประชาชนได้ ทำให้สิงคโปร์ถูกมองว่าไม่มีลักษณะเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง เพราะการเมืองถูกผูกขาดเพียงการเมืองพรรคเดียว ทำให้ประชาชนไม่มีสิทธิและเสรีภาพที่สมบูรณ์

สิงคโปร์ให้ความสำคัญกับรัฐและโครงสร้างสถาบันทางการเมืองที่เข้มแข็งมากจนเกินไป ทำให้เกิดการละเลยและไม่ให้ความสำคัญกับภาคสังคม ซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างมากในระบอบประชาธิปไตย การมีรัฐบาลที่เข้มแข็งอาจทำให้มีการใช้อำนาจไปในทางลิดรอนสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ซึ่งปรากฏในรูปกฎหมายที่มีบทลงโทษที่เข้มงวดและรุนแรง เช่น การที่รัฐบาลมีอำนาจในการควบคุมสิทธิเสรีภาพของประชาชนและสื่อสารมวลชนในการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลอย่างค่อนข้างเข้มงวด แสดงให้เห็นถึงการขาดหลักประกันทางด้านสิทธิเสรีภาพให้แก่ประชาชนในแง่วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งขัดแย้งกับหลักการประชาธิปไตย

ในแง่นี้เสถียรภาพทางการเมืองคือการทำให้เผด็จการเติบโตขึ้นในระบอบประชาธิปไตย อย่างไรก็ตามประชาชนยังคงยินยอมให้ระบอบประชาธิปไตยของประเทศเป็นไปในแบบที่ปราศจากเสรีภาพเพียงเพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญเพียงด้านเดียว (วิษณุ บุญมาร์ตัน, 2549)

ข้อโต้แย้งบทวิพากษ์การเมืองของ ลี กวน ยู

การโต้แย้งบทวิพากษ์การเมืองของ ลี กวน ยู ข้างต้นมีเหตุผลรองรับคือ เมื่อพิจารณาการเมืองการปกครองของสิงคโปร์แล้ว เห็นได้ว่ารูปแบบการปกครองที่ใช้ในสิงคโปร์มีรากฐานมาจากประชาชนอย่างชัดเจน เพราะพรรคการเมืองของ ลี กวน ยู ได้ครองอำนาจทางการเมืองโดยวิถีทางการเลือกตั้งที่ชาวสวดทุกครั้ง ซึ่งความสำเร็จของลี กวน ยู และพรรคกิจประชาชน อยู่ที่เป็นรัฐบาลที่ได้สร้างความเจริญทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ ประชาชนจึงไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องเผด็จการ และการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนกลายเป็นเพียงปัญหาเล็กน้อยในสังคมเท่านั้น

เมื่อรัฐบาลมาจากการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย เสียงในรัฐสภาถือว่าเป็นเสียงของประชาชนทั้งชาติ รัฐบาลย่อมมีอำนาจเด็ดขาดในการกำหนดแนวทางการปกครองและความเป็นอยู่ของประชาชนซึ่งประชาชนยินยอมให้รัฐบาลดำเนินการได้ เพราะการที่ประชาชนได้รับการเอาใจใส่ให้มีชีวิตที่ดีพอสมควร รัฐบาลเข้ามาบริหารประเทศตามวิถีทางประชาธิปไตยทุกประการ ผู้นำและผู้เข้าร่วมรัฐบาลทุกคนมีความสุจริตจริงใจต่อประชาชนเป็นที่ตั้ง สิ่งเหล่านี้สามารถสร้างศรัทธาของประชาชนให้เกิดแก่ ลี กวน ยู ได้อย่างมั่นคง

กล่าวได้ว่าความสำเร็จในการสร้างชาติสิงคโปร์ สืบเนื่องมาจากความสำเร็จทางการเมืองของ ลี กวน ยู และพรรคกิจประชาชนที่สามารถสร้างรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดเสถียรภาพทางการเมืองที่มั่นคง เกิดระบอบประชาธิปไตยที่เหมาะสมกับสิงคโปร์ แม้จะถูกมองว่ามีความเป็นประชาธิปไตยและสิทธิเสรีภาพของประชาชนลดลงก็ตาม (สีบวงส์ กาทวงค์, 2558)

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

เป็นที่ทราบกันดีว่าการสร้างชาติและการพัฒนาประเทศของสิงคโปร์กลายเป็นแบบอย่างของการพัฒนาประเทศที่ทั่วโลกกล่าวถึง เนื่องจากความสำเร็จในการสร้างประเทศอย่างรวดเร็ว สิงคโปร์ได้ก่อตั้งเป็นชาติที่มีหลักฐานมั่นคง โดยได้พิสูจน์ให้เห็นว่าตนเป็นรัฐที่เจริญเติบโตและสามารถมีสถานะที่ร่ำรวยได้ ทั้งยังมีเอกลักษณ์และความภูมิใจในความเป็นชาติของตนเอง ถึงแม้ว่าประเทศสิงคโปร์นี้จะมีสังคมหลายเชื้อชาติก็ตาม ผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จดังกล่าว คือ ลี กวน ยู ผู้ซึ่งเป็นบุคคลทางการเมืองที่ทรงอิทธิพลที่สุดคนหนึ่งในทวีปเอเชีย และได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นบิดาผู้ก่อตั้งประเทศสิงคโปร์สมัยใหม่ ผู้ซึ่งนำค่านิยมแบบตะวันออกของคนเอเชียมาผสมผสานกับระบอบประชาธิปไตยแบบตะวันตก แม้จะได้รับการติฉินจากประเทศตะวันตก แต่ถือเป็นรูปแบบการบริหารประเทศที่เราควรตระหนักถึงในยุคสมัยปัจจุบัน โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคเอเชียด้วยกัน เพราะสิงคโปร์แสดงให้เห็นแล้วว่าแม้ไม่มีประชาธิปไตยอย่างเต็มรูปแบบ แต่รัฐบาลที่มีเสถียรภาพทางการเมืองสามารถนำพาประเทศให้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วได้ แสดงถึงความสำเร็จในการสร้างชาติสิงคโปร์ที่นำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาประเทศสิงคโปร์ อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อถกเถียงว่าสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากที่สุดแห่งหนึ่งในโลก แม้ว่าสิงคโปร์มีการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย เหตุผลที่ถูกอ้างถึงคือเพื่อความสงบเรียบร้อย เพื่อให้สถานะ

ของประเทศเหมาะสมกับการลงทุน และเป็นศูนย์กลางธุรกิจของภูมิภาคเอเชีย เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถนับรวมเป็นเรื่องเดียวกันคือเหตุผลด้านความมั่นคงของประเทศ ซึ่งเกี่ยวเนื่องมาจากประวัติศาสตร์ของประเทศสมัยที่สิงคโปร์แยกตัวออกจากมาเลเซีย ทำให้สิงคโปร์ไร้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ ด้วยเหตุนี้ผู้นำทางการเมืองของสิงคโปร์เห็นว่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นการประกันถึงความอยู่รอดของชาติสิงคโปร์ และประชาชนก็เชื่อเช่นนั้น ดังนั้น การปิดกั้นทางการเมือง การเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ จึงกลายเป็นที่มาของความมั่นคงทางการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศ การที่สิงคโปร์ยอมเสียสละสิทธิเสรีภาพบางอย่างเพื่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ ลี กวน ยู เห็นว่าเป็นวิธีทางเอเชียซึ่งแตกต่างจากวิธีทางตะวันตกที่เน้นหนักเรื่องสิทธิเสรีภาพ

สิงคโปร์เป็นประเทศที่เป็นแบบอย่างในการสร้างชาติด้วยการเมืองที่ประสบความสำเร็จ จากแบบอย่างดังกล่าวจึงเกิดคำถามว่าประเทศไทยจำเป็นต้องมีประชาธิปไตยแบบตะวันตกที่อยู่ในรูปแบบเดียวกันทั่วโลกหรือไม่ หรือประชาธิปไตยวิธีทางเอเชียจะเหมาะสมสำหรับประเทศไทยมากกว่า อย่างไรก็ตาม การแสวงหาคำตอบนั้น ต้องพิจารณาถึงสิ่งที่เป็นพื้นฐานของประเทศคือ ประวัติศาสตร์และการเมืองที่มีการพัฒนาและหล่อหลอมจนเกิดรูปแบบที่เป็นลักษณะของตน การจะนำรูปแบบการเมืองการปกครองของประเทศที่พัฒนาแล้วเช่นสิงคโปร์หรือประเทศตะวันตกมาประยุกต์ใช้ จะต้องคำนึงถึงระบบทางการเมืองที่ได้รับมรดกมาจากอดีต รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณี พื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม ค่านิยมของประเทศ และขั้นตอนการพัฒนาประเทศที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้น ไม่ว่าประเทศไทยจะนำประชาธิปไตยแบบตะวันตกหรือประชาธิปไตยวิธีทางเอเชียของ ลี กวน ยู มาเป็นแบบอย่างในการพัฒนาประเทศหรือไม่ สิ่งสำคัญที่สุดคือการประยุกต์และดัดแปลงแบบอย่างเหล่านั้นให้เหมาะสมกับการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน เพื่อให้ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศในที่สุด

บรรณานุกรม

- เชษฐา พวงหัตถ์. (2552). เศรษฐกิจการเมืองทุนนิยม “แบบขงจื้อ” กับการพัฒนาของประเทศอุตสาหกรรมใหม่ในเอเชีย : การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ. *วารสารร่วมพฤษภ*, 27 (3), 131 – 175.
- เทิร์นบูล, แมรี่ ซี. (2540). *ประวัติศาสตร์มาเลเซีย สิงคโปร์ และบรูไน* (ทองสุก เกตุโรจน์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- บุญเสริม ฤทธาภิรมย์. (2525). *สิงคโปร์เมืองเนรมิต*. กรุงเทพฯ: ปรีชาการพิมพ์.
- เพลต, ทอม. (2555). *จับเข้าคูป ลีควอนยิว* (สุรนนันท์ เวชชาชีวะ และนงนุช สิงหเดชะ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: มติชน.
- วารภรณ์ จุลปานนท์. (2554). การปกครองและการพัฒนาประเทศสิงคโปร์. *วารสารวิจัยรามคำแหง (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 14(1), 30-37.
- วิชญ์ บุญมาร์ตัน. (23 มกราคม 2549). *การเมืองสิงคโปร์*. สืบค้น 16 เมษายน 2558 จาก http://www.wiszanu.com/index.php?option=com_content&task=view&id=308&Itemid=1
- ศูนย์คุณธรรม. (2557). *เอกสารชุดความรู้ “การส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของประเทศในกลุ่มอาเซียน” สาธารณรัฐสิงคโปร์*. นนทบุรี: บริษัท อินฟินิท โกลบอลเทรต จำกัด.
- สีบวงส์ กาฟวงค์. (30 มีนาคม 2558). *ลีควอนยู*. สืบค้น 9 เมษายน 2558 จาก <http://www.banmuang.co.th/column/politic/729>
- อุษามาศ เสียมภักดี. (2546). *บทบาทของรัฐบาลชน หลีกภัย ด้านมนุษยชนในอาเซียน : กรณีพม่า*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, บัณฑิตวิทยาลัย, รัฐศาสตร์.